

ЕРИК ФРАНК РЪСЕЛ СВИДЕТЕЛСТВУВАМ

Превод от английски: [Неизвестен], 1972

chitanka.info

Още нито един съдебен процес на света не беше следен така. Шест телевизионни камери бавно се обръщаха след заемащите своите места юридически светила в червени и черни мантии. Десет микрофона предаваха на двете земни полукълба скърцането на обувките и шумоленето на хартията. Двеста репортери бяха запълнили балкона.

Процедурата нямаше нищо общо с общоприетия ред на действие, защото това беше особен процес, по свършено особено дело.

На този процес нямаше съдебни заседатели, но в замяна на това пък пет съдии. И един милиард граждани, стоейки в домовете си, бяха готови да осигурят справедливостта на играта. Отговори на въпроса, какво трябва да се смята за „справедлива игра“, имаше толкова, колкото и невидимите зрители, следящи спектакъла, и повечето от тези варианти се диктуваха не от разума, а от чувствата.

Беше 10 часът сутринта на 17 май 1977 година. Микрофоните разнесоха по целия свят ударите на часовника, висящ в залата. Телевизионните камери предадоха образите на съдиите, на часовника и накрая на този, който беше в центъра на вниманието на цялото човечество — съществуването на скамейката на подсъдимите.

Шест месеца бяха изминали от деня, в който това същество стана сензацията на века, точка, в която се фокусираха не съвсем много безумни надежди и много повече безумни стракове на човечеството. След това то така често се беше появявало на екраните на телевизорите, по страниците на списанията и вестниците, че чувството за изненада беше преминало, а бяха останали само страховете и надеждите.

Наричаха го Мет и беше пристигнало от една планета на системата Процион. Около един метър високо, яркозелено, с крачка-възглавнички, ръчички-израстъци, снабдено с израстъци и реснички, то цялото беше в бодли и подутини и напомняше най-вече на кактус.

Само че то имаше очи, големи златисти очи, които наивно гледаха хората с очакване за милосърдие.

Облечен в черна мантия, секретарят надутно провъзгласи:

— Заседанието на специалната, съдебна колегия, свикана съгласно решението на целия свят и събрана под егидата на

юриспруденцията на Съединените американски щати, се обявява за открито! Внимание!

Един от петте съдии огледа колегите си и понамести очилата.

— Мет от Процион, на нас ни е известно, че вие не можете нито да чувате, нито да говорите, но можете да ни разбирате телепатично и да ни отговаряте писмено.

Телевизионните камери веднага показаха как Мет се обръща към дъската, поставена до скамейката на подсъдимите, и изписва с тебешир думата: „Да“.

Съдията продължи:

— Вие се обвинявате, че сте нахлули незаконно в този свят, наречен Земя, и по-точно в страната, наречена Съединени американски щати. Признавате ли се за виновен?

С големи бели букви Мет изписа на дъската:

— А как може да се попадне тук по друг начин?

Съдията се намръщи.

— Бъдете добър да отговаряте на моите въпроси.

— Не съм виновен.

— На вас е определен защитник. Имате ли възражения срещу неговата кандидатура?

— Да бъде благословен миротворецът.

Малцина възприеха това като закачка. Повечето решиха, че самият дявол цитира библията.

Оправяйки мантията на раменете си, прокурорът — висок, дълголик човек, с пронизателен поглед на малките си очи — се изправи:

— Първият свидетел!

В залата се изправи хилаво човече, което неловко приседна на стола, неспокойно шарейки с пръсти.

— Име?

— Самуел Нол.

— Това същество се е приземило на територията на вашата ферма?

— Ваше благородие, аз протестирам! — надигна се от мястото си защитникът, прекалено пълен и червендалест. — Моят клиент е юридическо лице. Той трябва да бъде наричан „обвиняемия“.

— Протестът се отклонява! — отрязва първият съдия. — Продължете, мистър прокурор.

— И така, това същество се е приземило на територията на вашата ферма.

— Да.

— Кацането беше придружено със сериозни разрушения?

— Да.

— Какво пострада?

— Два хамбара и по-голямата част от добива. Загуби за три хиляди долара.

— Съществото прояви ли при това някакви признаци на разкаяние?

— Никакви. — Нол сърдито огледа залата. — То се държеше, сякаш нищо не е станало.

Прокурорът седна, насмешливо усмихвайки се на своя дебел противник.

— Свидетелят е ваш — каза той.

Защитникът стана, погледна доброжелателно към Нол и запита:

— Кажете ми дали вашите хамбари са осмоъгълни кули с разтварящи се щори и барометрично управляеми покриви?

Нол вдигна вежди и тихо изохка:

— А?!

— Е добре. Да оставим това. Отговорете ми на следния въпрос: върху вашата земя очевидно са расли фузлини и двуцветни маркинси?

— Това беше ечемик, зрял ечемик — отчаяно произнесе Нол.

— Боже мой! Какво значи ечемик? Вие знаете ли какво са това фузлини и маркинси? Бихте ли ги познали, ако ги видите?

— Мисля, че не — неохотно си призна Нол.

— Позволете ми да отбележа, че просто не ви достигат умствени способности — рязко заключи адвокатът. — И аз съжалявам за това безкрайно, повярвайте ми. Виждате ли по лицето ми колко това ме огорчава?

— Не виждам — отговори Нол, усещайки как неговият трон пред телевизионните камери се превръща в ложе, обковано с гвоздеи.

— С други думи, вие не бихте видели и разкаянието, ако то би било изписано върху моето лице?

— Протестирам! — прогърмя прокурорът, изчервявайки се. — Не може свидетелят да се застава съзнателно...

Той спря, виждайки, че неговият съперник сяда на стола си. Бързо окопитвайки се, прокурорът промърмори:

— Следващият свидетел!

Свидетел номер две беше едър мъжага, облечен в синьо. Той се държеше уверено, като човек, отдавна запознат със съдилищата и скучните съдебни процедури.

— Име?

— Джоузеф Хигинсън.

— Вие сте полицейски офицер в град Данвил?

— Тъй вярно.

— Вас ли повика първият свидетел в своята ферма?

— Мене.

Прокурорът се усмихваше, когато зададе следващия въпрос, напълно уверен, че именно сега той изцяло е овладял събитията.

— Като видяхте случилото се, вие се постарайте да се ориентирате какви са причините, така ли?

— Да, разбира се.

— И какво се случи тогава?

— То ме парализира с поглед.

Намеси се съдията отляво:

— Вие ми изглеждате оздравял. Колко дълбока беше парализата и колко време продължи?

— Бях парализиран целият, ваше благородие, но след два часа всичко ми мина.

— И през това време — запита прокурорът, отново завладявайки вниманието на публиката — чуждоземният престъпник успя да избяга?

— Да — мрачно отвърна свидетелят.

— Да резюмираме: съществото е нападнало полицейски офицер при изпълнение на служебните му обязанности и е избягнало арестуването, така ли?

— Да — охотно се съгласи Хигинсън.

Защитникът стана, пъкна пръст в изрезката на жилетката си и с обезоръжаващо дружелюбие се обърна към Хигинсън:

— Винаги ли можете да познаете свой колега полицай, когато се срещнете?

— Разбира се.

— Много добре. Сред публиката в залата стои полицай. Бъдете добър и го покажете на господата съдиите.

Хигинсън внимателно огледа малцината присъстващи, които представяха тук, в съда, далеч по-широката аудитория на телевизионните зрители. Телевизионните камери следваха погледа му по редиците на зрителите.

— Той вероятно е цивилен — заяви Хигинсън, предавайки се.

Съдията в центъра побърза да се намеси:

— Едва ли съдът ще признае за доказателство неспособността на свидетеля да познае един полицай, облечен цивилно.

— Разбира се, ваше благородие — съгласи се защитникът. — Само че полицаят, за когото говоря, е униформен. Зеленикаво-кафява униформа с червени лампаси. Той е маршал, началник на корпуса на военната полиция.

— Вие не ми казахте за това — обидено забеляза Хигинсън.

— А вие тогава на фермата казахте ли на обвиняемия, че сте офицер от полицията?

Свидетелят се изчерви, отвори уста, отново я затвори и умолително погледна към прокурора.

— Не, не му казах това.

— Защо?

Изтривайки с кърпа челото си, Хигинсън каза с внезапно прегракнал глас:

— Не сметнах за необходимо, защото според мен това се виждаше даже с невъоръжено око. А вие как смятате?

— Въпроси ще задавам аз, а вие ще им отговаряте. Как според вас маршал от военната полиция може да се види с невъоръжено око?

— Протестирам! — размаха ръце прокурорът.

— Подкрепям протеста! — провъзгласи съдията в центъра. — Съдът взима под внимание, че обвиняемият може да получава всякаква информация по телепатичен път и поради това свидетелят не е бил длъжен да му се представи на глас.

Защитникът отново се обърна към Хигинсън:

— Какво правехте в момента, когато ви парализира?

— Прицелвах се.

— Готвехте се да стреляте в обвиняемия?

— Да.

— От какво разстояние се готвехте да стреляте? — продължаваше разпита защитникът.

— От петдесет или от шестдесет ярда.

— От толкова далеч? Вие добър стрелец ли сте?

Хигинсън предпазливо, сподавяйки чувството на гордост, кимна.

— В колко часа се надявате да бъдете в къщи за вечеря?

Свидетелят отвори от изненада уста и промълви:

— Вероятно около полунощ.

— Вашата жена сигурно е радостна да научи това. Да благодарим на радиото и телевизията, защото вие иначе не бихте могли да й съобщите за това.

— Не бих могъл да се развикам така, че да се чуе чак в Данвил — ехидно каза Хигинсън.

— Разбира се, че не можете. А да крещите телепатично на разстояние от петдесет или шестдесет ярда можете ли?

Отговор не последва.

— Може би вашите телепатични способности надхвърлят тези на обвиняемия, който ми събщи, че при него те са ограничени в радиус от 25–30 ярда?...

Третият свидетел мрачно разглеждаше своите обувки, докато прокурорът не започна разпита.

— Име?

— Доменик Лолордо.

Той произнесе това с такъв тих глас, сякаш искаше телевизионните зрители не само да не го видят, но и да не го чуят.

— Вие сте управител на рибен ресторант?

— Да.

— Познавате ли онова същество на скамейката на подсъдимите?

Лолордо примижа с очи.

— Да.

— При какви обстоятелства вие го видяхте за последен път?

— У мене в закувалнята, след затварянето.

— Вие сте се разбудили в момента, когато то е пристъпило към грабеж, така ли?

— Така е.

— Не се ли опитахте да го заловите?

Лолордо се намръщи.

— Какво, него ли да уловя? Та погледнете го!

— А помощта пристигна твърде късно? Когато от грабителя вече нямаше и следа?

— Да.

Прокурорът даде с жест да се разбере, че е свършил, и към разпит пристъпи защитникът.

— Вие твърдите, че са ви ограбили? Какво ви беше откраднато?

— Ами нищо, дреболии. Храна.

— Не ви ли се стори, че обвиняемият е безумно гладен?

— Да не си мислите, че ще застана до него и ще гадая. Аз само погледнах и побързах да търся помощ.

— Така че обвиняемият, дори да беше успял да прочете вашите мисли и разбере, че върши престъпление, не би имал време да ви се извини или да ви реабилитира за загубите?

Отговор не се получи.

— А що се отнася до вашите мисли, те бяха крайно враждебни, нали?

— Ами не му правех комплименти — увери Лолордо.

— Четвъртият свидетел!

Свидетелската трибуна зае енергичен човек на средна възраст — във филмите показват по този начин солидните директори на банки или прочути съдии.

— Вашето име?

— Уинтроп Алън.

— Професор по зоология, така ли?

— Точно така.

— Познавате ли това същество?

— Как да не го познавам! Аз имах контакт с него няколко месеца.

— При какви обстоятелства се сблъскахте за първи път с него?

На този въпрос беше очевидно, че можеше да не се отговаря: целият свят знаеше за тези „обстоятелства“.

Независимо от това Алън отговори на прокурора.

— То се появи в зоологическата градина два часа след затварянето му. Как беше попаднало там, аз не зная.

— То навсякъде си е навирало носа, разглеждало е всичко, което може да се види, всичко си е навивало на пръста?

Ален отвърна със съмнение:

— Ами...

— Оглеждаше ли то всичко наоколо, или не.

— Разбира се, то вече беше успяло да разгледа много неща в градината, преди служителите да го открият, но...

— Как постъпихте тогава?

— Заех се с тази работа сам. Намерих му топло удобно помещение в незаетата секция на павилиона за рептилии.

Всички в залата, включително и телевизионните камери, с уважение се възряха в специалиста, който с такова хладнокръвие беше действувал при толкова необичайни обстоятелства.

— Как успяхте да направите това, без да си навредите? — с кисела физиономия запита прокурорът. — Дали не сте излъчвали по най-любезен начин най-сърдечна покана?

Свидетелят отговори сухо:

— Точно така, излъчвах.

— Оставете вашите шеги за по-подходящо време, професоре, тук те са неуместни — сурово го прекъсна прокурорът. — Както и да е било, съдът разбира, че вие сте отнесли това кошмарно видение към класа на рептилиите и сте го настанили на полагащото му се място.

— Глупости. Просто павилионът на рептилиите се оказа празен. Обвиняемият не подлежи на нашата класификация.

Прокурорът продължи:

— Вероятно ви е трудно да обясните на съда с какви средства сте овладели грозните сили и сте хванали това същество в капана?

— Аз не съм го улавял. Знаех, че то е разумно, и се отнесох към него по подходящ начин.

— Ако се имат предвид показанията на предишните свидетели, вие сте имали голям късмет. Защо този урод е позволил на вас за разлика от всички други да влезете с него в контакт?

— Защото е разбрал, че съм свикнал да имам работа с нечовешки форми на живот. От това той е направил извод, че с мен е сравнително по-лесно да се установят отношения.

— Направил е извода — повтори прокурорът. — Вие смятате, че това същество притежава разум?

— Разбира се!

— В каква степен според вас е разумно това същество?

— В същата степен, в каквата и ние, само че по-другояче, съвсем не както нас.

— Смятате ли този субект за пълноценен представител на неговата раса?

— Нямам основание да мисля другояче.

— Тоест неговата раса е равна на нашата по разум?

— Много е вероятно. — Професор Алън потърка брадата си и се замисли. — Да, бих казал равна, наистина, доколкото могат да се сравняват неща, които съвсем не си приличат.

— А може би те дори ни превъзхождат не само умствено, но и числено? — настойчиво провеждаше своята линия прокурорът.

— Не зная. Съмнявам се.

— Но може ли да се отхвърли тази възможност? Не се измъквайте! Съществува ли възможност, макар и минимална, жизнената форма, чийто представител е това чудовище, да бъде най-страшна заплаха за човешкия род, за цялата негова история?

— Ако много ти се прииска, заплаха можеш да наречеш всичко, което ти хрумне, но...

— Заплаха ли е — да или не?!

Намеси се първият съдия:

— Не може да се иска от свидетеля определен отговор на хипотетично поставен въпрос.

Прокурорът невъзмутимо се поклони:

— Отлично, ваше благородие, ще поставя въпроса иначе. — И поднови въпроса: — Вие като професионалист как смятате: интелектуалният потенциал на дадената жизнена форма достатъчно ли е висок, за да нападне, победи и пороби човечеството, ако би поискала това?

— Не зная.

— Това ли е всичко, което можете да кажете?

— Страхувам се, че да.

— Та това е напълно достатъчно — резюмира прокурорът, гледайки многозначително в телевизионните камери към невидимите

милиони заседатели. — Значи вие допускате възможността за опасност, за небивала опасност.

— Такова нещо не съм казал — възрази Алън.

— Но вие не сте казали и обратното — парира го прокурорът, заемайки мястото си със самоуверен и самодоволен вид. — Аз свърших.

Защитникът се позабави, преди да пристъпи към разпита.

— Професор Алън, как се осветяваха в печата вашите многобройни декларации, отнасящи се до обвиняемия?

— Всички те без изключение бяха грубо извращавани — навъсено отвърна Алън.

— Обвиняемият често беше разглеждан като шпионин, спрямо който трябва да се приложат решителни мерки. Въз основа на сведенията, с които разполагате, поддържате ли тази версия?

— Не.

— Как бихте определили общественото положение на обвиняемия?

— Емигрант — отговори Алън.

— Не е ли истина, че подбудите на обвиняемия е невъзможно да се разглеждат като враждебни на човешкия род?

— Няма нищо невъзможно — каза професор Алън, честен дори и ако земята би се разтворила пред него. — И най-хитрият от нас може да бъде излъган. Но аз не смятам, че съм бил излъган. Такова е мнението ми, каквото и да струва това.

— Петият свидетел!...

— Десетият свидетел!...

— Шестнадесетият свидетел!...

Шестнадесетият беше последен в списъка на обвинението. Свидетелите можеха да бъдат и пет пъти повече, но и това беше достатъчно за хвърляне на прах в очите!

Преизпълнен със съзнание за собственото си могъщество, прокурорът обърна повелителен взор към обвиняемия и пристъпи направо към разпита:

— Без хитруване — какво ви доведе в този свят?

— Бягството от моя собствен.

— И мислите, че ще ви повярваме?

— Аз нищо не мисля — мъчително изписа на дъската Мет. — Просто се надявам.

— На какво се надявате?

— На доброта.

— Смятам, че вашето твърдение е пълна глупост, че цялата ваша история е просто измислица. Смятам, че причината за вашето появяване тук е по-дълбока и тъмна.

Мет, както и преди, пази мълчание.

— Вашият кораб е изследван. И макар според заключението на специалистите той да превъзхожда всичко, което е направено от нас в тази област, и да може да извършва полети далеч зад пределите на Слънчевата система, независимо от това този кораб не може да достигне не само до Процион, но и до Алфа Центавър.

— Така е — пише на дъската Мет.

— И вие продължавате да упорствувате и да твърдите, че сте пристигнали от системата Процион?

— Да.

Прокурорът разперва ръце.

— Ваше благородие, чухте ли какво каза това същество? Неговият кораб не е могъл да долети тук от Процион. И все пак то е долетяло от Процион. Съществото е или слабоумно, или лъже неумело.

— Моят кораб и аз пътувахме на един астероид — изписва по дъската Мет.

— Виж ти! — Господин прокурорът саркастично показва към дъската. — Обвиняемият е пътувал върху астероид! Подходящ изход от създадената от самия него глуха улица — на астероид, ни повече, ни по-малко! — Той вдигна вежди и се вгледа в обвиняемия. — А от къде взехте такъв удобен астероид?

— Това наистина е изключително рядко явление. Но това беше първият попаднал ми астероид, който би могъл да ме отнесе където си поискам. Аз нямах определена цел. Полет в празното пространство, наслуки, по волята на случая и моята съдба.

— Така че вас е могло да ви отнесе някъде другаде, така ли?

— Или пък никъде — с трепереща ръка написа Мет. — Съдбата се оказа добра към мене.

— Не бъдете толкова уверен в това. Можете ли да представите за разглеждане от съда нещо по-съществено от вашата фантастична

история?

— Аз не зная как да се боря с недоверието — пише Мет бавно и уморено. — Само с вяра.

Прокурорът отхвърля тази декларация рязко и безжалостно:

— Колцина още подобни на вас се намират сега в нашия свят и осъществяват своите подли планове, докато вие тук в блясъка на славата ни обърквате главите?

До този момент на никого не беше хрумвала подобна мисъл — нито на тези, които се намираха в залата, нито на тези извън нея. Всъщност наистина каква е гаранцията, че десетки, а може би и стотици други пришълци не се крият в сянка и не чакат своя час? Хората се споглеждат и неспокойно се размърдват.

— Освен мене на кораба нямаше никого — пише в това време Мет с тебешира на дъската.

— Това е истина. Може би това е първото ви показание, което не предизвиква съмнение. Експертите стигнаха до извода, че корабът, на който пристигнахте, е едноместен. Но колко ваши кораби се приземиха заедно с него?

— Нито един.

— Би ми се искало да ви вярвам — казва прокурорът и със своята забележка отново внася безпокойство в редиците на слушателите. — На онази планета очевидно има немалко кораби и мощни, и много по-обемни от вашия, нали?

— Много — съгласява се Мет. — Но те не са така бързи като моя и не могат да летят на по-далечни разстояния. Те могат само да пренасят товари.

— А от къде имате вие собствен кораб?

— Откраднат е.

— Нима вие сте го откраднали? — с усмивка повдига вежди прокурорът. — В такъв случай вие сте крадец, който си признава престъплението! А в същото време всеки разбира, че е по-добре да си признаеш, че си крадец, отколкото, че си шпионин.

Прокурорът се обръща към съдиите.

— Ваша чест, аз съм готов да изложа версията на обвинението.

Съдиите поглеждат часовниците си, съвещават се помежду си и разрешават:

— Започвайте!

— Този процес, този изключително необикновен, изключително уникален процес — казва прокурорът — ще влезе в историята на правото и законността. Той ще формира прецедент, в съответствие с който ние ще строим своите отношения с бъдещите пришълци от Космоса. И на ВАС, представителите на общественото мнение, се пада тук решаващата роля. ВНЕ и само вие или ще жънете плодовете на съюза с други цивилизации, или... — той направи пауза и след това завърши — или ще струпате върху плещите си всички ужаси на другопланетната интервенция. И нека ми бъде позволено да отбележа, че един съюз може и да не е чак толкова полезен, докато ужасите на нахлуването са огромни. Това същество не бе подложено на процедурата на клетвата, тъй като ние не знаем в какво би могло да се заключне. Неговата етика — ако такава въобще съществува, — това е ТЯХНА етика, нямаща нищо общо с нашата. Всичко, което знаем за него, го знаем от неговите думи.

Ако обаче въпросът за искреността на това същество остава открит, то ние знаем съвсем точно как уважава например собствеността и закона. А нали това са крайгълните камъни на нашата цивилизация, те са се създавали векове и ние няма да позволим да бъдат унищожени, дори и да ни се наложи да се бием за тях с най-необикновени пришълци!

Тук той малко прекали, защото това малко голямооко същество твърде очевидно не подходеше за ролята на унищожител на цивилизация. Независимо от това обрисуваната от него перспектива трябваше да оформи мнението на хилядите, на милионите хора. Ако те още се съмняват, по-добре е да се действа със сигурност.

— Унищожител и при това разумен унищожител и напълно вероятно предвестник на нашествие от унищожители. Аз допускам това, защото там, където е преминал един, може да премине и цяла армия! Стотици армии!

Ту повишавайки, ту понижавайки глас, ту предизвикателно и грубо, ту меко и мазно говореше той, играейки върху чувствата на своите слушатели, призовавайки земния патриотизъм, приемайки снизходително ограничеността, оправдавайки предразсъдъците, раздухвайки страховете.

— Той — разпалваше се прокурорът, като сочеше Мет и употребяваше вече местоимение от мъжки род, — той моли да бъде

считан за гражданин на нашия свят. Да го приемем с всичките му чудесии, с неговите свръхестествени способности, с неговите тайни подбуди, които може би ще станат явни, когато вече ще бъде твърде късно. А не е ли по-добре — та дори да е така чист и непорочен, както иска да ни увери, — не е ли по-добре несправедливо да накажем само него, отколкото да подхвърлим на безкрайно голям риск огромен брой други?

Той предизвикателно огледа аудиторията.

— Да допуснем, че го приемем като бежанец. Но кой ще му осигури подслон? Кой би поискал да живее заедно със същество толкова чуждо на човека? — Той се усмихна саркастично. — Впрочем намериха се хора, на които той е необходим.

Той вдигна над главата си писмо, което всички да могат да видят, и каза:

— Този човек му предлага подслон. Какво пише той? Той пише, че по време на Осмото превъплъщение на сина божи на Прочион той самият е стоял на позициите на нетърпимостта... — Прокурорът хвърли писмото на масата. — Ненормални се срещат и между нас. Но за щастие съдбата на човечеството ще решават уравновесените, разумните граждани, а не хроническите идиоти.

Според нашите закони човекът-шпионин го очаква бърза смърт. Не виждам причини, поради които другопланетен шпионин да заслужава по-меко отношение от човека-шпионин. Ето пред нас се намира същество, което в най-добрия случай е нежелателно, а в най-лошия — първият агент на разузнаването на страшен враг. Вие не сте могли да не забележите, че всички изказали се тук свидетели бяха свидетели на обвинението. Нима не е забележително, че защитата не разполага с нито един свидетел?

Защитникът предизвика малка сензация, като стана и заяви:

— Необходимо ми е да направя допълнителен разпит на обвиняемия.

— Започвайте — разреши съдията и със съмнение намръщи вежди.

Защитникът се обърна към Мет:

— Всички обитатели ли на вашия свят са като вас, да кажем... телепати, и не познават устната реч?

— Да, всички.

— Те имат общ невроцентър? Или казано по-просто, те прибягват за свързка към помощта на мозък-посредник?

— Да.

— Разкажете на съда за свои те родители.

Мет затваря очи и за един миг потъва в спомени.

— Моите родители не бяха като всички. Те бяха смятани за уроди. Те бяха се отдалечили от невроцентъра толкова дълго, че бяха загубили връзка с всички останали.

— И загинаха?

— Да — след дълга пауза, бавно, неуверено, с треперещи тънки линии изписа върху дъската ръчичката на Мет.

— И вие очевидно сте изпаднали в пълно отчаяние?

— Да.

Защитникът се обърна към съдиите:

— Бих искал да задам няколко въпроса на четвъртия свидетел. Професоре, бъдете добър, като експерт и като човек, изучил лично моя клиент, кажете, моля, той млад ли е, или стар?

— Той е млад — без колебание отвърна Алън.

— Много млад?

— Твърде млад — каза Алън. — Според нашите представи той още не е достигнал зрелост.

— Благодаря. — Защитникът огледа залата с мек и безхитростен поглед. Нищо в неговото пълно и добродушно лице не предсказваше надигащата се буря.

— Кажете, това мъж ли е, или жена?

— Жена — отвърна професор Алън.

Настъпи тишина.

Горе на балкона най-остроумният от съвременните карикатуристи късаше на парчета последното си произведение, на което той беше представил обвиняемия, завързан за опашката на ракета, насочваща се към Луната. Подписът отдолу гласеше: „Кактусът тръгва на пътешествие“. Търсейки нова тема, художникът се почеса по тила, като същевременно съзнаваше, че няма защо да я търси, тъй като в края на краищата не може да бъде разчекнато едно малко самотно момиченце.

Сега вече всички гледаха само в златните очи на Мет. Те бяха огромни, както и преди, но сега изглеждаха по-меки и светеха сякаш

по-ярко. Сега, когато беше станало известно, че те принадлежат на момиче, всички видяха, че в тях има нещо НАИСТИНА женствено. И по някакъв странен начин бръчиците около очите изведнъж се смекчиха и сега в тях се откриваше нещо човешко.

Полунощ. Голямо каменно подземие с метална решетка, маса, креват и два стола и едно радио в ъгъла. В килията са двама: Мет и шишкото-адвокат.

— Обвинението затъна с това писмо на умопобъркан — казва защитникът. Той все още не може да отвикне да изразява мислите си на глас, макар да знае прекрасно, че събеседницата му слуша неговите мисли, а не думи. — Мнозина ви викат при себе си и на мен нищо не ми струваше да залепя рамената на прокурора върху тепиха, като предявя десетки други писма. Но какво би ни дало това? За излишен път би доказало, че хората мислят по различен начин.

Той въздъхна, протегна се, прозя се и вероятно за стотен път погледна часовника си.

— Предполага се, че общото гласуване трябва да завърши към шест часа сутринта. Обаче уверявам ви, че по-рано от осем и дори от десет те няма да могат да завършат. Подобни неща никога не стават в определения им срок. — Той се повъртя на твърдия си стол, мъчейки се напразно да се настани по-удобно... — Каквото и да се случи обаче, аз ще остана с вас до края — благополучен или печален, все едно.

Мет четеше писма. Последно прочете едно листче, изписано с неуверен и скоклив почерк. След това посегна към молива и хартията и написа:

— Този писател ми харесва. Той е сакат. Ако ме освободят, ще приема неговата покана.

— Я дайте да видя. — Шишкото взе писмото, прочете го, подсмръквайки, и го върна. — Както искате. Впрочем вие с него имате нещо общо, тъй като и на двама ви ще се наложи някак си да се справите с този глупав свят. — Той погледна часовника си и промърмори: — Та този часовник дали въобще върви? Какво, цяла седмица ли ще трябва да чакаме да съмне?

Някой, дрънкайки връзка с ключове, отвори решетката и в килията влезе прокурорът. Усмивайки се на съперника си, той каза:

— Ел, вие толкова сериозно сте се вживели в ролята на затворник, че май сте се отказали дори от малкото удобства, които

предлага затворът?

— От какво именно?

— Ами от радиото!

Адвокатът презрително изпухтя.

— По дяволите радиото. Шумът му само дразни. Ние тук спокойно се занимавахме с четене на писма, мирно и тихо... Изведнъж на неговото пълно лице се отрази обърканост. — Пропуснали ли сме нещо?

— Последните новини в полунощ. — Прокурорът се облакът на края на масата, продължавайки да се усмихва. — Гласуването е прекратено.

— Не може да бъде! — Лицето на защитника пламна от гняв и той стана. — Та нали според световното споразумение решението на съда...

Прокурорът го прекъсна:

— Неизброимият поток от гласове в защита на вашия клиент направи по-нататъшното преброяване излишно. — И той се обърна към Мет: — И между нас казано, палавнице моя, аз още никога не съм се радвал така на свое поражение.

* * *

Звънът се промъкна през музиката, домакинът се изправи, много внимателно премина през стаята, отвори вратата и излезе в коридора.

Странно. В този късен час няма кой да звъни. Тук рядко се отбиват. Пощаджията обикновено се отбива сутрин, а през деня ще се заблудят един-двама търговци. Следобед и вечер рядко се появява някой. Днес той не чакаше никого.

Тихо е — дебелият килим заглушаваше звука на стъпките — пипнешком той се промъкваше по коридора към входната врата.

Имаше нещо много необичайно в това късно посещение. Заедно с приближаването към вратата започна да му се струва, че той сякаш знае предварително кой го чака там, навън. Той сякаш виждаше образи, засега смътни. Образите бяха на едър, пълен, добродушен мъж, когото съпровождаше нещо мъничко, златнозелено.

Нервите му бяха в ред и той не беше от хората, на които се привиждат разни небивалици, нито пък беше склонен към халюцинации. Тези неизвестно откъде появили се видения го обезпокоиха и разстроиха. Той никога преди това не беше виждал големия дебел човек, чийто портрет все по-ясно се очертаваше в съзнанието му, никога, дори и в най-добрите си времена. А що се отнася до неговия спътник...

Пръстите му, обикновено толкова точни, сега не му се подчиняваха, когато напипа бравата на вратата, сякаш за известно време бяха забравили къде се намира ключалката. И в този момент той дочу тънък, сякаш птичи гласец, който прозвуча направо в главата му.

— Отворете, моля ви, АЗ ЩЕ БЪДА ВАШИ ОЧИ.

Публикувано в сп. „Наука и техника“, бр.50-51/1972 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.